

MARGES I RIERES

Sentint-ho molt, ja fa temps que vaig perdre la fe en la nostra raça. Perdó per l'adjectiu, emperò, a mesura que he anat fent anys, la rècula de compatriotes malparits que m'he anat trobant han aconseguit esvaïr en mi tot idealisme en aquest sentit. Això sí, no sóc ni seré mai cap renegat i, modestia a part, crec que la meua és una catalanitat més profunda que l'actualment en ús, ja que no oblidó ni la Corona d'Aragó ni Occitània.

Ara no entenc com vaig poder ser tan ingenu, de barbamec, d'arribar a creure, com confiava que aviat passaria, que els catalans haviem de deixar de desgraciar el nostre paisatge i fins mirariem de refer-lo fins allà on ens fos possible. Si la nostra única pàtria és la pela! A Tossa mateix i per posar només un exemple, la preocupació per la natura i el paisatge és sentida com una intrusió dels de Can Fanga, que som tan dolents que ens estimem més les plantes, les bèsties i fins les pedres velles que les persones.

I l'última és la de l'AVE. Tota aquesta colla que ens governen, tan ràpids ells a col·locar els germanets i a tunejar-se l'auto oficial, sempre tenen Catalunya a la boca, emperò no els ha fet res desfigurar muntanyes i valls del país perquè pugui passar l'innecessari tren.

Sortosament, per això, també hi ha hagut i hi ha persones amb sensibilitat entre nosaltres. Tot seguit, copio, d'una banda, un capítol de l'obra d'Antoni Rovira i Virgili **Teatre de la natura** (1928) on l'historiador, polític i periodista tarragoní reivindicava el valor dels anyencs marges de pedra seca i, de l'altra, part d'un article del catedràtic d'Ecologia de la UB Narcís Prat que, aparegut a l'edició del 27 de setembre de 2003 d'"El Periódico de Catalunya", ens parla del mal tracte que dispensem a les nostres rieres. Espero que us en plagui la lectura.

—“Els marges vells”, per Antoni Rovira i Virgili: “Hem seguit, amb pas molt lent, un camí sinuós, limitat a les seves dues vores per marges vells no gaire alts...”

“Els marges vells! Són l'arqueologia del camp. Són els testimonis de la vellúria dels conreus. Molts marges d'aquests haurien d'ésser declarats monuments nacionals per tal que tinguessin una protecció eficaça contra les mans impies dels bàrbars destructors. Qui no estima els marges vells no estima la terra, ni sent la poesia rural, ni comprèn l'esperit del paisatge. El dia que a la terra nostra no hi hagués, per separar les propietats, i per contenir les feixes, i per delimitar els camins i caminets, aquests murs rústics de pedres velles, s'esvaïria un dels millors encisos que el camp té per als nostres ulls.

“La terra ampla i seguida es fa monòtona. La corba dels vessants de la muntanya sembla un gep monstruós. Però si dividim els trosos de la terra llisa i escalonem els pendents amb la ratlla dels marges de pedra seca, pla i muntanya es tornen més graciosos, més amics, més humans. I aquelles pedres arrencades i apilades amb una certa llibertat rítmica s'adiuen tant amb la terra i amb les plantes, que tot plegat forma un conjunt harmònic.

“Les pedres velles, trencades irregularment, en llur origen, daurades pel sol, rosegades per la humitat, són un producte de la terra, com les herbes i com els arbres. Les pedres trencades de poc, pel ferro o per l'explosiu, són com bocins de carn esqueixada, nafra viva per tots els costats; llum i vent, sol i serena, pluja i rosada, guareixen, al cap de molts anys, la ferida horrible. El roc que era un fragment adquireix una personalitat pròpia i distinta, i esdevé una unitat individual en el món de

les pedres, com el carreu ben tallat i polit.

“Per a fer cases, tant a ciutat com a vila, tant a vila com a pagès, no hi ha res millors que els daus de pedra formant parets nues, ben nues, sense la ronya crostissera de l'arrebosat amb vil morter. Però per a fer murs al camp no hi ha res com les velles pedres amb patina i amb molsa. Una pedra d'aquestes hauria de valer més que una rajola o un maó. No hi ha cap ceramista que amb el fang i el foc pugui fabricar un material per a la construcció de marges comparables a les pedres dels nostres amors.

“Si no tinguéssim por d'ésser massa subversius, cridaríem en la soledat del camp: «Fora les parets de pedra i calç! Fora les parets de maons! Fora la geometria i el dibuix lineal en els murs dels conreus! Fora els filferros amb punxes! Fora, encara més, aquest coronament de miques de vidre, que la por sòrdica i cruel posa dalt de tot de les parets!» El mur de pedra rústega, primera arquitectura de l'home prehistòric, és encara avui, passats els mil·lenaris, el més digne company de la terra.

“Caldria que els agafessin, els pagesos modernistes i els hisendats filisteus que desfan els marges vells i empastifen amb argamassa les pedres seculars que han vist la naixença, la creixença i la mort de les generacions d'homes i d'arbres. Aquestes pedres mereixen respecte i afecte. Qualsevol test de terrissa antiga té una vitrina als museus. ¿I no val més la pedra envellida que no totes les terres cuites? Cap vernís, cap esmalt, cap feina de punxó o de pinzell o de cisell en la ceràmica, no té la noblesa i la glòria del revestiment d'aquestes pedres rònegues dels vells marges, que són fidelíssimes filles de la terra aspra i amorosa que les va crear.”

—“La destrucció de les rieres”, per Narcís Prat: “Arriba la temporada de pluges i després dels incendis que hi ha hagut a l'estiu augmenta la pressió per netejar les rieres i els barrancs. Com la neteja de boscos, aquesta activitat té un gran predicament entre els diferents nivells de l'Administració, a més a més de l'aplaudiment de la majoria dels veïns, que n'estan poc informats. Hi ha la creença popular que la neteja del riu els salvarà de la inundació que s'acosta. El plat està servit per a la possible destrucció de les nostres riberes.

“La pràctica habitual per a la neteja de les rieres és la de les bulldòzer. En pocs minuts, les màquines netegen en profunditat el llit del riu, i on abans hi havia salzes i boga, ara hi apareix el canal fluvial nu. Els basalls s'omplen de fang i sediments i els pobres peixos que hi pogués haver han de migrar saltant, si poden, a altres zones del riu.

“Aquesta pràctica s'hauria de denunciar per delictes ecològic. Amb aquesta manera de netejar els rius s'està destruint un ecosistema únic que, a més a més d'albergar una flora i una fauna particulars, realitza unes funcions ambientals molt importants, com ho és el filtre purificador de l'aigua i de l'aire.

(...)

“Molt han de canviar l'administració de l'aigua catalana i els nostres ajuntaments abans que es puguin reconvertir les neteges destructores en exercicis de restauració i conservació dels rius, i tot això amb la mateixa garantia de protecció contra lesavingudes.”

JOAN FLORENSA JAUMANDREU

Tapissaria - Toldos - Cortinatges
JOAN POL FLO
C/ Girona, 8 - Tels. 972 32 22 49 - Fax 972 32 18 30
17220 SANT FELIU DE GUÍXOLS (Girona)

PUBLIMAX
COMUNICACIÓ
ARTICLES DE PUBLICITAT
972 822 461 - 600 022 631
SANT FELIU DE GUÍXOLS

Lampisteria • Electricitat
Sanejament • Calefacció • Gas
PROJECTES I LEGALITZACIÓ
DE DIPÒSITS DE GASOIL
FAMPLA S.L.
C/ Lluna, 26 - Tel. i fax 972 32 02 46
SANT FELIU DE GUÍXOLS

**CENTRE DE REHABILITACIÓ
GIMNÀS JOIS-MART**
ISMAEL MARTÍ (Fisioterapeutes)
FISIOTERÀPIA
TERÀPIA MANUAL
MASSATGE
TERAPÈUTIC
ELECTROTÈRÀPIA
**GIMNÀSTICA PER PROBLEMES
D'ESQUENA**
HORES A CONVENIR
C/ València, 24 - Tel. 972 82 10 23
SANT FELIU DE GUÍXOLS

Girotransfer
Pol. Industrial Axi. Nas Pins, 54
17457 RIUDELLOTS DE LA SELVA (Girona)
Tel. 24h 650 789 151 / Fax 972 82 19 55
www.girotransfer.com

• Autocars & Microbusos
• Connexions i Grups
• Esdeveniments i Excursions

El millor transport per carretera
La major qualitat i equipaments

transports de viatgers

S.A.D
NOUS-SERVEIS
**SERVEI
D'ASSISTÈNCIA
DOMICILIÀRIA
PER A LA 3.ª EDAT
I PERSONES AMB
DISCAPACITAT**
C/ Lleida, n. 114, baixos
**SANT FELIU DE
GUÍXOLS (GIRONA)**
TEL: 972 32 74 66
e-serveis@telefonica.net

GUÍXOLS
NETEGES ALTA PRESSIÓ

- Desembussos de tota classe
- Buidatge i desinfecció (Fosses, pous, arquetes...)
- Inspecció de canonades amb TV
- Detector per ultrasons
- Treballs de paleta
- Solucions a problemes d'olors
- Manteniments per a negocis i comunitats

Emili Garcia
Tel. **669 70 11 53**

SERVEIS ESPECIALS DE NETEJA
Servei 24h.

EMPRESA DE NETEJA

NETEGES MENESES

Neteges en General!

- Neteges, Manteniment
- Neteja de Vidres Particulars, Comunicats, Empreses, Naus Industrials
- Abrillantats de Terras Pisos o Cases, Naus o Vells Parkings, etc.

PRESSUPOST SENSE COMPROMÍS

**Si vols Qualitat i Serietat
truca'ns, et sorprendrem**

Joan Camisó, 8
SANT FELIU DE GUÍXOLS
Telèfon 678 694 991